

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 201/2010-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. septembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Rudolfa Tkáčika a Ľubomíra Dobríka o sťažnosti spoločnosti R., spol. s r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 6057/2007 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti R., spol. s r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 6057/2007 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava IV p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 6057/2007 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Spoločnosti R., spol. s r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava IV je povinný uhradiť spoločnosti R., spol. s r. o., trovy právneho zastúpenia v sume 303,31 € (slovom tristotri eur a tridsaťjeden centov) na účet advokátky JUDr. J. F., Advokátska kancelária, B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 201/2010-15 z 18. mája 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti R., spol. s r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní o námietkach proti exekúcii vedenom pod sp. zn. 37 Er 6057/2007.

Následne ústavný súd 22. júna 2010 vyzval predsedníčku okresného súdu na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej sťažnosti, zaslanie relevantného súdneho spisu a oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Vyjadrenie okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 16. júla 2010. V jeho prílohe predsedníčka okresného súdu predložila súdny spis a podrobnú chronológiu úkonov okresného súdu i účastníkov v napadnutom konaní, z ktorej vyplývajú tieto podstatné skutočnosti:

„Dňa 20.7.2007 bola vec postúpená Okresným súdom Bratislava II tunajšiemu súdu -pracovisko Malacky, ako súdu miestne príslušnému na ďalšie konanie.

Dňa 27.9.2007 Okresný súd Bratislava IV pracovisko Malacky poverením č. 5104 031010, sp. zn. 37 Er 6057/2007 poveril súdneho exekútora JUDr. Ing. Š. H. vykonaním uvedenej exekúcie vo veci oprávneného

Dňa 10.1.2008 predložil súdny exekútor súdu na rozhodnutie námietky povinného v 2. rade proti exekúcii.

Dňa 25.4.2008 súd vyzval povinného v 2. rade na zaplatenie súdneho poplatku za konanie o námietkach.

Dňa 15.5.2008 požiadal povinný v 2. rade o oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku.

Dňa 28.5.2008 súd zaslal povinnému v 2. rade tlačivo - potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 23.6.2008 povinný v 2. rade súdu zaslal vyplnené tlačivo.

Uznesením zo dňa 11.8.2008, č. k. 37Er 6057/07 - 41 súd povinnému v 2. rade nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 25.8.2008 bolo súdu doručené odvolanie povinného v 2. rade proti predmetnému uzneseniu.

Prekladacou správou zo dňa 27.8.2008 bol spis predložený na Krajský súd v Bratislave, ktorému bol doručený dňa 10.10.2008.

Uznesením zo dňa 26.2.2009, č. k. 15CoE 327/08 - 56 Krajský súd v Bratislave napadnuté uznesenie tunajšieho súdu zmenil tak, že povinnému v 2. rade priznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Uznesenie bolo spolu so spisom doručené tunajšiemu súdu dňa 31.3.2009 a dňa 7.4.2009 bolo doručované povinnému v 2. rade.

Uznesením zo dňa 17.4.2009, č. k. 37Er 6057/07 -58 súd námietky povinného v 2. rade proti exekúcii zamietol.

Dňa 6.5.2009 bolo súdu doručené odvolanie povinného v 2. rade proti predmetnému uzneseniu.

Dňa 10.6.2009 bola súdu doručená žiadosť oprávneného o opravu chyby v písaní.

Výzvou zo dňa 10.7.2009 súd zisťoval na Okresnom súde Nové Zámky okruh dedičov po zomrelej povinnej v 4. rade, od ktorej sa vrátila súdny zásielka s uznesením zo dňa 17.4.2009 s tým, že táto zomrela.

Zároveň súd zaslal odvolanie povinného v 2. rade na vyjadrenie oprávnenému.

Dňa 21.7.2009 bolo súdu doručené z Okresného súdu Nové Zámky oznámenie okruhu dedičov po zomrelej povinnej v 4. rade.

Uznesením zo dňa 6.8.2009, č. k. 37Er 6057/07 -72 súd exekučné konanie voči povinnej v 4. rade zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.9.2009.

Opravným uznesením zo dňa 25.9.2009, č. k. 37Er 6057/07 -75 súd opravil záhlavie uznesenia zo dňa 17.4.2009, č. k. 37Er 6057/07 -58. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.10.2009.

Predkladacou správou zo dňa 19.10.2009 bol spis predložený na Krajský súd v Bratislave, ktorému bol doručený dňa 19.10.2009.

Spis sa od 19.10.2009 do 20.4.2010 nachádzal na Krajskom súde v Bratislave.

Uznesením zo dňa 24.2.2010, č. k. I8C0E 769/2009-80 Krajský súd v Bratislave napadnuté uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 17.4.2009, č. k. 37Er 6057/07 -58 potvrdil. Uznesenie bolo spolu so spisom doručené tunajšiemu súdu dňa 20.4.2010 a dňa 21.4.2010 bolo doručované účastníkom. Uznesenie tunajšieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 17.5.2010 v spojení s potvrdzujúcim uznesením krajského súdu.

Na žiadosť súdneho exekútora doručenú súdu dňa 24.5.2010 tunajší súd vyznačil dňa 27.5.2010 doložku právoplatnosti na priložené uznesenia.“

Rovnaké skutočnosti zistil ústavný súd aj z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a súdneho spisu sp. zn. 37 Er 6057/2007. Navyše ústavný súd zistil, že ku dňu rozhodovania nebola predmetná vec na okresnom súde právoplatne skončená.

Okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti ďalej uviedol: „*Sťažovateľ sa na tunajšom súde sťažoval na prietahy v predmetnom exekučnom konaní- sťažnosťou zo dňa 8.4.2009, ktorú som v zmysle zákona č. 757/04 Z. z. vybavila a následne jej vybavenie bolo dňa 2.7.2009 prešetrené Krajským súdom v Bratislave. Po zhodnotení všetkých podstatných skutočností sa záverom konštatovalo, že sťažnosť sťažovateľa na prietahy bola v časti opodstatnená. Jednalo sa o prietah v konaní v čase od 20.7.2007 do 27.9.2007, t.j. od postúpenia veci tunajšiemu súdu do vydania poverenia a tiež v období od 10.1.2008, kedy boli súdu predložené námietky proti exekúcií do 25.4.2008, keď súd vyzval povinného na zaplatenie súdneho poplatku za podané námietky.*

Pre objektívne posúdenie vecí tiež dodávam, že vzniknuté prieťahy v konaní boli ako z dôvodov subjektívnych, tak aj objektívnych.

Objektívne dôvody, ktoré spôsobili prieťah súdu v konaní v období od 10.1.2008 do 25.4.2008 spočívajú najmä vo vysokej pracovnej zaťažnosti zákonného sudcu, ktorý vybavuje viac súdnych agend a tiež súvisia s vysokým počtom spisov v oddelení zákonného sudcu, v súvislosti s prechodom výkonu súdnictva a so zriadením nových okresných súdov s účinnosťou od 1.1.2008. Spis sp. zn. 57 Er 1841/07 bol doručený Okresným súdom Malacky na Okresný súd Bratislava IV v januári 2008 na ďalšie konanie, spolu s množstvom ďalších spisov čo spôsobilo neúmerne veľký počet vecí v súdnom oddelení Er. Preto súd vyzval povinného na zaplatenie súdneho poplatku za podané námietky až v apríli 2008.

Spis tunajšieho súdu bol za účelom konania a rozhodovania o podaných odvolaniach zasielaný na Krajský súd v Bratislave celkovo dva krát. Spis sa nachádzal na odvolacom súde v čase od 10.10.2008 do 31.3.2009 a tiež od 19.10.2009 do 20.4.2010. Mám za to, že tieto obdobia preto nemožno brať do úvahy pri posudzovaní prieťahov v konaní spôsobených tunajším súdom.

Čo sa týka nedodržania 60. dňovej lehoty na rozhodnutie súdu o námietkach proti exekúcii (§ 50 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. - Exekučný poriadok), nakoľko si povinný v 2. rade nesplnil spolu s podaním námietok aj svoju poplatkovú povinnosť v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) zák. č. 71/1992 Zb. osudných poplatkoch, súd ho musel vyzvať na zaplatenie súdneho poplatku v zmysle položky 13 sadzobníka súdnych poplatkov. Nakoľko povinný v 2. rade požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, rozhodnutiu súdu o námietkach nutne predchádzalo rozhodovanie o jeho žiadosti, o ktorej rozhodol vzhľadom na podané odvolanie až Krajský súd v Bratislave dňa 26.2.2009. Po splnení týchto podmienok a vyriešení otázky zaplatenia súdneho poplatku povinným v 2. rade (ktorý bol od jeho zaplatenia nakoniec oslobodený) tunajší súd bezodkladne po doručení spisu z Krajského súdu v Bratislave (31.3.2009), uznesením zo dňa 17.4.2009 o námietkach povinného v 2. rade rozhodol.

V zmysle § 107 a nasl. OSP sa v konaní vyskytla prekážka postupu konania.

Nakoľko súd v priebehu konania z oznámenia poštovej doručovateľky (zo súdnej zásielky) zistil, že povinná v 4. rade zomrela, robil sa dopyt na Okresný súd Nové Zámky,

na ktorom sa viedlo dedičské konanie po zomrelej, ktorý zaslal právoplatné dedičské rozhodnutie. Následne tunajší súd uznesením zo dňa 6.8.2009, č. k. 37Er 6057/2007-72 exekučné konanie voči povinnej v 4. rade zastavil. Uznesenie nadobudlo dňa 25.9.2009 právoplatnosť.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že vo veci sa vykonávali potrebné procesné úkony a konalo sa v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami.“

V závere svojho vyjadrenia okresný súd súhlasil s upustením od pojednávania o prijatej sťažnosti a navrhol, aby ústavný súd sťažnosť „*ako nedôvodnú zamietol*“.

Právna zástupkyňa sa k stanovisku okresného súdu vyjadrila podaním z 23. júla 2010, v ktorom uviedla, že zotrváva na podanej ústavnej sťažnosti a argumentácii v nej obsiahnutej. Zároveň v podaní vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v prerokováanej veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou ústavný súd už vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03 alebo III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) (obdobne III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04).

Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd vychádza zo svojej stabilnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (III. ÚS 61/98), pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza „až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať také, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom alebo inom právnych normami upravenom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú: 1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd prípadne iný orgán verejnej moci rozhoduje, 2) správanie účastníka konania a 3) postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd v zhode s vyjadreniami účastníkov konania konštatoval, že neexistujú dôvody, ktoré by umožňovali hodnotiť namietané exekučné konanie ako právne alebo fakticky zložité.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pri preskúmaní súvisiaceho súdneho spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovateľka prispela k zbytočným prietahom v konaní. Sťažovateľka bola aktívna, na výzvy súdu reagovala včas, podala aj sťažnosť na prietahy v konaní a následne aj žiadosť o prešetrenie vybavenia jej sťažnosti Krajským súdom v Bratislave, ktorý ju vyhodnotil ako čiastočne opodstatnenú.

3. Napokon ústavný súd z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k namietanému porušeniu označených práv, ústavný súd zistil, že hoci okresný súd bol prevažnú časť konania činný, jeho postup bol neefektívny a nesústredený.

Zo súdneho spisu vyplýva, že okresný súd po postúpení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z Okresného súdu Bratislava II okresnému súdu (20. júla 2007) vydal poverenie súdnemu exekútorovi na výkon exekúcie vo veci sťažovateľky až 27. septembra 2007. Podľa § 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) súd má povinnosť vydať takéto poverenie alebo žiadosť uznesením zamietnuť do 15 dní od doručenia žiadosti. Pretože táto zákonná lehota nebola dodržaná a okresný súd vydal poverenie po 69 dňoch od doručenia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ústavný súd konštatuje takmer dvojmesačnú nečinnosť okresného súdu, ktorú pripustil aj Krajský súd v Bratislave, a vyhodnotil ju v rámci prešetrovania vybavenia sťažnosti z 2. júla 2009 ako zbytočný priet'ah.

Námietky odporcu proti exekúcii boli okresnému súdu doručené prostredníctvom exekútora 10. januára 2008. Okresný súd o námietkach proti exekúcii rozhodol až 17. apríla 2009, teda po viac ako 15 mesiacoch, hoci podľa § 50 ods. 2 Exekučného poriadku súd o námietkach proti exekúcii rozhodne najneskôr do 60 dní od ich doručenia.

K nedodržaniu uvedenej 60-dňovej lehoty predsedníčka okresného súdu uviedla: *„nakoľko si povinný v 2. rade nesplnil spolu s podaním námietok aj svoju poplatkovú povinnosť v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) zák. č. 71/1992 Zb. osudných poplatkoch, súd ho musel vyzvať na zaplatenie súdneho poplatku v zmysle položky 13 sadzobníka súdnych poplatkov. Nakoľko povinný v 2. rade požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, rozhodnutiu súdu o námietkach nutne predchádzalo rozhodovanie o jeho žiadosti, o ktorej rozhodol vzhľadom na podané odvolanie až Krajský súd v Bratislave dňa 26.2.2009. Po splnení týchto podmienok a vyriešení otázky zaplatenia súdneho poplatku povinným*

v 2. rade (ktorý bol od jeho zaplataenia nakoniec oslobodený) tunajší súd bezodkladne po doručení spisu z Krajského súdu v Bratislave (31.3.2009), uznesením zo dňa 17.4.2009 o námietkach povinného v 2. rade rozhodol.“

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) je poplatníkom navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť vzniká:

a) podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ,

b) schválením zmieru v zmierovacom konaní,

c) spísaním podania do zápisnice pred súdom,

d) vydaním rozhodnutia o dedičstve,

e) speňažením majetku podliehajúceho konkurzu, ak ide o poplatok za konkurzné konanie podľa osobitného predpisu,

f) podaním námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu; pokiaľ sa vec nepredložila nadriadenému súdu, poplatok nie je možné voči poplatníkovi vymáhať,

g) podaním námietky zaujatosti účastníkom konania podľa osobitného predpisu,

h) v ostatných prípadoch nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa povinnosť zaplatiť poplatok uložila v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej.

Ustanovenie § 8 zákona o súdnych poplatkoch, ktorý upravuje splatnosť poplatku, stanovuje:

(1) Poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu 3f) a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti.

(2) Poplatok za spísanie podania do zápisnice, odvolania alebo dovolania proti rozhodnutiu, je splatný jeho spísaním do zápisnice.

(3) Poplatok za konkurzné konanie podľa osobitného predpisu je splatný v deň rozvrhu výťažku, z ktorého sa vypočítal; zahmie sa ako pohľadávka proti podstate do rozvrhu výťažku, z ktorého sa vypočítal.

(4) Ostatné poplatky sú splatné do troch dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť zaplatiť poplatok, alebo ktorým sa schválil zmier.

Podľa položky 13 písm. b) prílohy zákona o súdnych poplatkoch sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok platí za konanie o námietkach proti exekúcii.

Ústavný súd považuje argumentáciu okresného súdu s poukazom na § 2 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch za nesprávnu, pretože uvedené ustanovenie sa týka poplatníkov, a nie vzniku poplatkovej povinnosti alebo splatnosti poplatku. Pre posúdenie vzniku poplatkovej povinnosti v súvislosti s podaním námietok proti exekúcii je podstatné znenie položky 13 písm. b) prílohy zákona o súdnych poplatkoch (sadzobníka súdnych poplatkov), ktoré stanovuje poplatok za konanie o námietkach. Vychádzajúc z toho, pri aplikácii § 5 zákona o súdnych poplatkoch nie je možné postupovať podľa písm. a), pretože poplatok sa platí za konanie o námietkach, a nie za podanie návrhu, odvolanie a dovolanie alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu. V danom prípade je potrebné aplikovať písm. h), ktorý sa vzťahuje na ostatné prípady a stanovuje vznik poplatkovej povinnosti až nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa povinnosť zaplatiť poplatok uložila v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej.

Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

Z uvedeného vyplýva, že postup okresného súdu, ktorý nedodrжал 60-dňovú lehotu na rozhodnutie o námietkach proti exekúcii s odôvodnením, že rozhodnutiu o námietkach muselo nutne predchádzať rozhodnutie o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov,

bol neefektívny a nesústredený, pretože poplatková povinnosť podľa zákona mala vzniknúť až právoplatnosťou rozhodnutia súdu o námietkach. Ústavný súd preto konštatuje priet'ah (15 mesiacov) spôsobený neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu.

Podľa právneho názoru ústavného súdu vyjadreného v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 14/00 otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní (mutatis mutandis I. ÚS 55/02, IV. ÚS 84/02), preto obranu okresného súdu spočívajúcu vo vysokej pracovnej zaťažnosti zákonného sudcu a vysokým počtom spisov v súvislosti so zriadením nových okresných súdov neakceptoval.

Za nesústredenú činnosť okresného súdu považuje ústavný súd aj jeho postup spočívajúci v predložení veci na rozhodnutie odvolaciemu súdu potom, ako bolo podané odvolanie proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, ktorým zamietol námietky proti exekúcii. Podľa názoru ústavného súdu tento postup nebol správny, pretože úprava § 202 ods. 2 OSP ustanovuje, že odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak... Exekučný poriadok v súvislosti s prípustnosťou odvolania proti rozhodnutiu o námietkach v exekučnom konaní v § 50 ods. 4 Exekučného poriadku ustanovuje, že proti rozhodnutiu, ktorým sa vyhovel námietkam, je prípustné odvolanie. A contrario potom platí, že proti rozhodnutiu, ktorým sa nevyhovelo námietkam, nie je prípustné odvolanie. V posudzovanom prípade, bolo podané odvolanie proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, ktorým okresný súd nevyhovelo námietkam proti exekúcii, inými slovami, odvolanie smerovalo proti uzneseniu, proti ktorému nie je prípustné odvolanie. Vzhľadom na to, že išlo o rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, bolo potrebné aplikovať úpravu § 374 ods. 4 OSP, ktorá ustanovuje, že ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakateľa, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa, rozhodnutie sa podaním odvolania zrušuje a opätovne rozhoduje sudca.

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd pochybil, ak po podaní odvolania proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, ktorým nevyhoveli námietkam, vec predložil na rozhodnutie odvolaciemu súdu, pretože išlo o rozhodnutie, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa. Po podaní už uvedeného odvolania proti rozhodnutiu o námietkach bol na rozhodnutie funkčne príslušný sudca, a nie odvolací súd.

Vychádzajúc z uvedených zistení o nečinnosti okresného súdu, ale najmä s prihliadnutím na jeho nesústredený a neefektívny postup v konaní ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v tomto konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

Na základe zistenia ústavného súdu, že došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci sp. zn. 37 Er 6057/2007 konal bez zbytočných priet'ahov, keďže okresný súd vo veci do času rozhodnutia ústavného súdu o tejto s'ťažnosti nerozhodol (bod 2 výroku nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

S'ťažovateľka v s'ťažnosti žiadala priznať primerané finančné zadost'účinenie v sume 3 938 €, ktoré odôvodnila intenzitou zásahov do jej práv, ako aj dĺžkou ich trvania.

Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom, ako aj na jeho nečinnosť a tiež neefektívny postup, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde a všetky okolnosti daného prípadu ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právna zástupkyňa sťažovateľky si uplatnila trovy konania, ktoré vyčíslila v celkovej sume 303,31 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou pozostávajúce z odmeny advokátky a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

Základom na výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2009 v sume 721,40 €. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2010 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 120,23 €. Ďalej má právny zástupca sťažovateľky aj nárok na náhradu režijného paušálu 7,21 € za jeden úkon podľa vyhlášky. Advokátka je zároveň platiteľkou dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena a náhrady zvyšujú podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty. Náhrada trov konania, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľke, spolu takto predstavuje sumu 303,31 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP)

v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2010